

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA 28.9.2017

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Toimielin

KULTTUURIPALVELUT

Tulosalue

Vastuuhenkilö: tulosaluepäällikkö vt. kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Jaana Koskenranta

Kulttuuripalvelujen tulosalue sisältää seuraavat tulosityksiköt:

Kirjasto

Yleinen kulttuuritoiminta

Museo

Tavoitteet

- Tuusulan yhteinen strateginen vuositeema ”Menestyvä kulttuurikunta 2017 – hyvinvoivat kuntalaiset ja henkilöstö” nostaa kulttuuripalveluiden perustuksen ja tavoitteet keskiöön.
- Lisäämme kuntalaisten hyvinvointia antamalla tietoja, kokemuksia ja elämyksiä.
- Vahvistamme kunnan vetovoimatekijöitä ja kulttuurikunnan imagoa.
- Täydennämme Rykmentinpuiston alue- ja ympäristösuunnittelua taiteen yleissuunnitelmalla
- Koordinoimme Suomi 100 -juhlavuoden viettoa ja tuotamme tapahtumia teemalla Yhdessä!
- Otamme perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöön yhdessä opetustoimen kanssa. Kulttuurikasvatussuunnitelman avulla jokainen Kulttuurikunta-Tuusulan lapsi ja nuori saa perus-oppimäärän kulttuurin käyttäjinä, kokijoina ja tekijöinä.
- Aloitamme myös varhaiskasvatuksen ja lukion kulttuurikasvatussuunnitelman luomisen.

Palvelusuunnitelman painopisteet vuosille 2017 – 2021 ja keskeiset muutokset toiminnassa

Kunnan strateginen teema vuonna 2017 on ”Menestyvä kulttuurikunta 2017 – hyvinvoivat kuntalaiset ja henkilöstö”. Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut tukevat perustehtäviensä kautta kulttuurikunnan imagoa ja kuntalaisten hyvinvointia ja sivistystä jatkuvasti. Kunnan strateginen teema ja Suomi 100- juhlavuosi tuo toimintamme keskiöön.

Suomi 100-juhlavuosi näkyy kulttuuripalveluiden toiminnassa jokaisessa tulosityksikössä yksikössä. Tavoitteena on tuottaa laadukkaita ja helposti saavutettavia kulttuuritapahtumia ja -palveluita. Juhlavuoden ohjelmistoa tehdään teeman mukaisesti *Yhdessä* kunnan eri yksiköiden, yhdistysten, taiteilijoiden ja asukkaiden kanssa. Tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen toimintaan. Kulttuurin tulosityksikkö vastaa Suomi 100 -juhlavuoden koordinoinnista ja viestinnästä Tuusulassa.

Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto tukee kulttuurikunta-Tuusulan imagoa. Se takaa jokaiselle tuusulalaiselle oppilaille mahdollisuuden kasvattaa kulttuurista yleissivistystään ja tutustuttaa kulttuuri-, museo- ja kirjastopalveluiden laajaan tarjontaan. Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelman luominen on ajoitettu vuosille 2018–2019 ja lukion kulttuurikasvatussuunnitelma vuosille 2019–2020.

Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamiseksi siirrämme toiminnan painopistettä aiempaa tietoisemmin lastenkulttuuritoimintaan, lastenkirjastotyöhön ja museon opetus- ja yleisötyöhön.

Kehitämme toimintaamme ja sen vaikuttavuutta sekä tulosityksiköjen sisällä että lisäämällä yhteistyötä kunnan eri toimijoiden ja kolmannen sektorin ja muiden kumppanien kanssa kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden

kehittämisohjelman mukaisesti. Käytämme palvelumuotoilun keinoja, jotta voimme tuottaa asiakkaiden kannalta vaikuttavia palveluita. Huomioimme Tuusulan asuntomessut 2020 toiminnan suunnittelussa. Uusi kirjastojärjestelmä mahdollistaa uudistuksia niin asiakkaiden kuin henkilökunnankin näkökulmasta ja antaa hyvän pohjan kirjaston palveluiden kehittämiseen. Juurrutamme toimintaan uusia tapoja tehdä kirjastotyötä ja vastaamme näin uuden kunnan haasteisiin.

Kulttuurin tulosityksikön palvelutoiminnan painopisteinä pysyvät lastenkulttuuritoiminta sekä verkostoyhteistyön kehittäminen. Aloitamme kulttuurisen vanhustyön kehittämishankkeen.

Museon rooli kunnan kulttuurikunta-imagon luomisessa perustuu paljolti Tuusulan Rantatien valtakunnallisesti merkittäviin museokohteisiin ja niissä tehtävään museotyöhön. Kuntalaisten hyvinvointia ja viihtymistä lisäämme paikallidentiteettiä vahvistavalla työllä, jota tehdään muun muassa yhteistyössä kuntakehityksen kanssa (alueiden suunnittelu, perinteen hyödyntäminen) ja ihmisten parissa erilaisissa opetus-, yleisö- ja yhteisötapahtumissa. Sitoudumme kehittämään molempia osa-alueita.

Olennaiset tapahtumat tulosalueella tammi-elokuussa 2017

Tulosalueella on keskittytty Suomi 100-juhlavuoden tapahtumien tuotantoon, tiedottamiseen ja koordinointiin. Tapahtumatuotantoa on tehty kaikissa yksiköissä ja yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Juhlavuoden tapahtumien ja näyttelyiden suosio on yllättänyt iloisesti. Sekä kulttuurin että museon näyttely- ja tapahtumatoiminnan kävijämäärät ovat viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna huomattavasti suuremmat.

Kulttuurikasvatussuunnitelman ensimmäinen kokonainen vuosi on lisännyt koululaisille suunnatun toiminnan määrää koko tulosalueella. Samalla myös muun lapsille suunnatun toiminnan kysyntä on kasvanut. Tulosalueella on pyritty vastaamaan kysyntään lisäämällä tarjontaa ja käytössä olevia resursseja uudelleen suuntaamalla.

Kirjastorakennuksen mittava vesivahinko helmikuussa vaikuttaa pääkirjaston koko vuoden toimintaan ja näkyy lainaus- ja kävijätilastoissa.

Tulosityksiköt

KIRJASTO

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Annastiina Louhisalmi

Tunnusluvut:

Kirjasto	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	1-8/2017
Lainat kpl	566 890	540 643	510 606	497 576	510 000	319313
Käyntien määrä, fyysinen	311 452	300 221	283 944	264 616	300 000	172865

Tuusulan pääkirjaston alkuvuotta on värittänyt kellarin mittava vesivahinko. Pääkirjaston rakennuksen käyttöveden tonttiliittymäputken liitos rikkoontui ja aiheutti vesivahinkoja n. 900 m2 alueelle kirjastorakennuksen kellarissa helmikuussa. Vahinkoalue kattoi koko kirjavaraston ja kotiseutukoelman. Vesivahingon vuoksi kirjasto oli suljettuna viisi päivää, kun kellaria tyhjennettiin vedestä. Vahinko tuhosi varaston ja kotiseutukokoelman puiset kirjahyllyt. Aineistoa ei jouduttu merkittävästi

poistamaan vesivahingon vuoksi, ainoastaan joitakin yksittäisiä teoksia. Kirjavarasto ja kotiseutukoelma olivat pois asiakaskäytöstä viisi kuukautta ja kirjat siirrettiin väistötiloihin. Kellarin korjaus valmistui heinäkuun puolessa välissä ja kellari saatiin asiakaskäyttöön elokuun alussa.

Tuusulan kunnankirjasto sai AVI:lta hankeavustusta maaliskuussa kahteen hankkeeseen. Toisen hanke koskee *kirjaston asiakaspalvelutiskin uudistamisen* suunnittelua ja sille myönnettiin avustusta 7000 euroa. Pääkirjaston asiakaspalvelutoimintojen uudistamisen suunnittelu on aloitettu elokuussa. Toisella hankkeella pyritään siirtämään *kirjaston opetustoimintaa mobiiliin* ja hankkimaan tabletteja opetuskäyttöön. Hankkeelle saatiin avustusta 9000 euroa ja rahoilla on hankittu 24 tablettia kirjastolle.

Pääkirjastossa on toiminut säännöllisinä tapahtumina *taaperotuokiot*, *satutunnit*, *senioriklubit* ja *tietotekniikkaopastukset* yhdessä Enter ry:n kanssa. Jokelan kirjasto aloitti myös senioreille suunnatut *Torstaitreffit*, satutuntien ja kirjastonkinojen lisäksi. Jokelan kirjasto osallistui elokuun lopussa järjestettyyn *Meidän Jokela* -viikonlopun juhlintaan ja kirjasto oli poikkeuksellisesti auki sekä lauantaina että sunnuntaina. Kellokosken kirjasto puolestaan osallistui *Taiteiden yön satelliittitapahtumaan* Ruukin Galleriassa yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Lisäksi Jokelan ja Kellokosken kirjastoissa on pidetty *lukupiiriä* kerran kuukaudessa.

Vuoden isoin tapahtuma *Kirjastokarnevaali* (24.4.) vei kirjaston viihteelle ja kokosi kirjastoihin ja kirjastoautoon noin 1100 kävijää. *Kirjastoauto* osallistui kesän aikana viiteen eri kylätapahtumaan ympäri Tuusulaa. Tapahtumien aikana kirjastoautossa oli kävijöitä 945. Kirjaston tapahtumiin osallistui alkuvuoden aikana 3405 kävijää.

Kulttuurikasvatussuunnitelman jalkauttaminen ja jatkokehittäminen on jatkunut aktiivisesti. *Opastuksia ja kirjavinkkauksia* on pidetty 59 kpl alkuvuoden aikana ja niihin on osallistunut yhteensä 1099 lasta.

Kesä aikana otettiin käyttöön kaksi uuden kirjastojärjestelmän mahdollistamaa parannusta asiakaspalveluun. Asiakkaat voivat nyt maksaa kirjaston maksuja verkossa ja varausten nouto on mahdollista myös itsepalveluaukioloaikoina. Nämä uudistukset on otettu asiakkaiden keskuudessa innostuneesti vastaan. Asiakkaiden käyttämä verkkokirjasto vaihdetaan tämän vuoden aikana kauppallisesta toimijasta Kansalliskirjaston ylläpitämään Finna-käyttöliittymään, joka on jo museolla osittain käytössä. Finnan myötä voidaan entisestään syventää kirjaston ja museon yhteistyötä ja tuoda niiden tarjoamia aineistoja paremmin kuntalaisten tietoisuuteen.

Loppuvuoden osalta kirjastossa suurin ponnistus on uuden verkkokirjaston suunnittelu ja toteuttaminen ja suuntaamme siihen kaiken mahdollisen resurssin. Verkkokirjasto on kirjaston tietojärjestelmistä asiakkaan kannalta merkittävin ja näkyvin, joten siihen kohdistuu paljon odotuksia, joihin pyrimme uuden järjestelmän avulla vastaamaan. Finnaan siirrytään yhteistyössä Järvenpään ja Mäntsälän kanssa.

Kirjastojen lainamäärien lasku (-3,6%) on hieman tasoittunut alkuvuodesta. Suurimmalta osin lainauksen lasku johtuu vesivahingon aiheuttamasta pääkirjaston viiden päivän sulusta helmikuussa. Salku vaikutti myös kävijämäärään, joka on kaksi prosenttia pienempi kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Yleinen kulttuuritoimi

vastuhenkilö: vt. kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Jaana Koskenranta

Tunnusluvut:

Yleinen kulttuuritoimi	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	1-8/2017
Tapahtumat ja projektit (yht., ei last.kulttuuri)	18 380	14 214	15 399	13 257	16 500	16 673
joista oma tuotanto	4 382	2 891	1 599	1 200	2 500	1 306
joista verkostoyhteistyö	13 998	11 323	13 800	12 057	14 000	15 367
Tapahtumien määrä						41 kpl
Lastenkulttuuri (yht.)	7 164	5 904	8 016	7 076	8 000	1 676
joista oma tuotanto	6279	4 389	6 066	5 612		898
joista verkostoyhteistyö	885	1 515	1 410	1 464		778
Lastenkulttuuritapahtumien määrä						35 kpl
KÄVIJÄT YHTEENSÄ	25 544	20 118	23 415	20 333	24 500	18 349

Olennaiset tapahtumat tammi-elokuussa 2017

Suomi 100 -juhlavuosi on ollut vauhdikas ja kävijäpalaute on ollut positiivista. Kulttuuripalveluilla on ollut noin 5000 asiakasta enemmän kuin viime vuonna samaan aikaan (osavuosisikatsaus 2/2016 kävijöitä yhteensä 13 218). Juhlavuoteen saatu ylimääräinen resurssi eli 6 kk palkkarahat määräaikaiselle kulttuurituottajalle ja 70 000 eurolla kasvatettu avustuspotti ovat siis tuoneet näkyvää tulosta palveluihin ja kävijöihin.

Viestintä ja koordinointi

Kulttuuriyksikössä on tehty niin omien kuin yhteistyökumppanien tapahtumien viestintää jatkuvasti, sekä printtinä että sähköisesti. Tammikuussa julkaistun kulttuurikalenterin täydennetty versio Kulttuurin kesäkalenteri julkaistiin kesäkuussa. Kalenteriin koottiin kulttuuripalvelujen järjestämien tapahtumien lisäksi museoiden esittelyt ja tapahtumat sekä paikallisten tapahtumajärjestäjien tapahtumat.

Tapahtumat

Kulttuuriyksikkö on ollut mukana järjestämässä mm. juhlavuoden luentosarjaa *Tuusulan 100 vuotta – taidetta ja tarinoita* yhteistyössä museon ja Tuusula-Seuran kanssa, *Sävelmuistoja* -iltapäivämatinean ikäihmisille ja omaishoitajille LoveTeam-työryhmän kanssa, *KuumArt ry:n 10-vuotisjuhlanäyttelyn* oheistapahtumia, *Tuusula Brass* –tapahtuman sekä *Kesäillan musiikkia* –konserttisarjan Tuusulan kirkossa.

Kesän tapahtumakokonaisuuksissa korostui verkostoyhteistyö ja yhdessä tekeminen. Tuusula-päivän 22.7. ympärille vuosittain rakentuva tapahtumakokonaisuus *Tuusula-viikko* tarjoi paljon tapahtumia ympäri kuntaa. Mukana oli aiempaa enemmän sekä tapahtumia että tapahtumakävijöitä. Tapahtumia järjestivät kulttuuri- ja kotiseutuyhdistykset, museot ja Tuusulan kulttuuripalvelut. Juhlavuoden

ja Järvenpään kanssa tehdyn Super-viikonloppu -yhteistyön kunniaksi *Tuusulan Taiteiden Yö* -tapahtuma oli pääsymaksuton. Tapahtuma aloitettiin Kansalaisjuhlalla Hyrylän torilla. Kulttuuripalvelut ja museo osallistuivat tapahtuman suunnitteluun ja järjestelyihin. Kävijöitä oli liikkeellä paljon ja tunnelma oli hyvä. Elokuussa toteutettiin *Riha on 100* ja *Meidän Jokela*-tapahtumat Suomi 100 -teeman mukaisesti yhdessä alueen asukkaiden ja yhdistysten kanssa. Mukana menossa olivat kulttuuripalveluista niin kirjasto, museo kuin yleinen kulttuurikin.

Lastenkulttuuritoiminta

Lastenkulttuurissa vuotuisesta tapahtumatoiminnasta on suunnitelmien mukaan toteutettu maalis-kuinen *Skidiviikko* ja *kesäkuun taidekurssit* (päiväleirit) koululaisille. Skidiviikon 26:ssä tapahtumassa oli kävijöitä yhteensä 1061 kpl. Perhepäivähoito- ja päiväkotiryhmiä tapahtumissa vieraili 31 kpl. Tuusulan kulttuuritoimen lisäksi mukana menossa olivat tänä vuonna myös Tuusulan kirjasto, Keski-Uudenmaan Teatteri KUT, Tuusulan 4H, Tuusulan kuvataidekoulu, Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto KUM, Keski-Uudenmaan Tanssiopisto KETO, Käsityökoulu Helmi ja taideyhdistys KuumArt. Skidiviikko avattiin kirjastossa Pehmolelujen yöllä, jonka suosio yllätti järjestäjät täysin. Ohjelmassa oli myös vauva- ja taaperotanssia perheille. Nämä vauvaohjelmat tuovat palvelujen pariin paljon uusia kuntalaisia, mm. juuri Tuusulaan muuttaneita perheitä. Lastenkulttuuriohjelmien kysyntä on jatkuvaa ja suurta, tulijoita olisi pieniin tiloihin aina enemmän kuin mahtuu mukaan.

Kulttuurin koululaisten kesäkurssija järjestettiin kesäkuussa neljä; yksi kuvataidekurssi Riihikallion Nuorisotalolla, teatterikurssit Lahelan ja Riihikallion nuorisotiloissa ja sarjakuvakurssi Taidekeskus Kasarmissa.

Kulttuurikasvatussuunnitelman ensimmäisen lukuvuoden lopulla on painopistealueena ollut viestinnän kehittäminen, käyttäjäkyselyt opettajille sekä toiminnan arvioiminen ja kehittäminen. Kesän aikana tehtiin kulttuurikasvatussuunnitelman viestintämateriaalit. K9-mobiilikortin mainostamista ja kehittämistä jatketaan. Kortin toteuttaminen ei olisi ollut mahdollista ilman kasvatus- ja sivistystoimen ICT-koordinaattorin työpanosta.

Tuotantotuet

Kulttuurin tuotantoavustukset 170 000 euroa jaettiin helmikuun kokouksessa Tuusulassa toimiville taiteen ja kulttuurin ammattilaisille ja harrastajille sekä kotiseututoimintaan. Avustusten jaossa painotettiin erityisesti Suomi 100 -juhlavuoden toiminnan tukemista. Avustusmäärärahojen nosto tänä vuonna on selkeästi vaikuttanut tapahtumatuotannon määrään, laatuun sekä kävijämääriin.

MUSEO

Vastuuhenkilö vt. kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Jaana Koskenranta

Olennaiset tapahtumat tammi-elokuussa 2017

Museossa keskitytään vuonna 2017 Suomi 100-juhlavuoden näyttelyiden ja tapahtumien toteuttamiseen. Yleisön osoittama kiinnostus ja jopa paine on yllättänyt museon iloisesti, mutta on aiheuttanut tarvetta muuttaa toimintasuunnitelman painopisteitä ennakoitua enemmän.

Näyttelyt ja museokävijät

Halosenniemen *Kotien taidearteita* ja Erkkolan *Kultaisilta päiviltä* -näyttely aloittivat juhluvuoden. Taidekeskus Kasarmissa oli maaliskuussa *KuumArtin 10-vuotisnäyttely* ja sen jälkeen museopedagogisen prosessin kautta tehty taidenäyttely *Suosikit ja Inhokit* Aune Laaksosen taidesäätöön kokoelmasta. Lisäksi Jokelan kirjastoon tehtiin pienoisenäyttely *Tulitikku Oy:n historiasta* helmi-huhtikuuksi osana Suomi 100-juhlavuoden toimintaa. Halosenniemen kesänäyttely *Into, toivo, rohkeus* ihastutti 17 472 kävijää. Erkkolan näyttely Ihanuuksien ihmemää jatkuu vielä syyskuulle, mutta elokuun loppuun mennessä sen oli nähnyt 4222 ihmistä.

Museot ovat olleet suosittuja ja yhteensä Tuusulan museon kohteissa on ollut elokuun loppuun mennessä 40 553 kävijää. Lisäksi Popup-museokokeilu Kellokosken sairaalamuseossa keräsi Tuusula-viikolla ja Kellokoski-päivänä 2945 kävijää. Museoviikon suosio näkyi myös Kellokosken katu- ja liike-elämässä. Museon kävijätavoite saavutetaan hyvin, mutta tulot eivät todennäköisesti tule täyttymään museokortin suuren suosion vuoksi. Kävijöistä noin 25 % maksaa käyntinsä museokortilla, ja museo saa noista käynneistä vain osan täydestä pääsymaksusta. Toisaalta järjestelmässä on syytä olla mukana, sillä se lisää museokäyntien määrää.

Juhluvuoden merkeissä alkuvuodesta valmistui yhdessä Järvenpään taidemuseon kanssa tehty esite *Suomalaisuuden lähteillä*, joka tuo esille Tuusulanjärven alueen kulttuurihistoriaa. Kesällä on valmisteltu yhteistyössä esitteen englanninkielistä versiota, joka valmistuu vuoden 2018 markkinointiin. Kansainvälisten museovieraiden määrä on kasvussa.

Museon yleisötyö ja opetustoiminta

Museon yleisötyöhön liittyvä tapahtumatoiminta on ollut aiempia vuosia vilkkaampaa sisältäen muun muassa luentoja, eri-ikäisille kohderyhmille suunnattuja teema- ja draamaopastuksia, konsertteja, luentoja, yhteislaulua ja koko perheen tapahtumia. Tapahtumatoiminnan osalta vuositavoitteet on jo ylitetty.

Opetus- ja yleisötyön tapahtumia on tammi-elokuussa toteutettu 231 (viime vuonna 126) ja osallistujia on ollut yhteensä 7037 henkeä (viime vuonna 3273). Olemme suunnanneet resursseja uudelleen ja keskittyneet Suomi 100-juhlavuonna suoraan asiakaspalvelutyöhön, mutta moni toiminnan kannalta tärkeä suunnittelu- ja kehitystyö on siirtynyt tulevaisuuteen eikä tämä yleisötyön vauhti ole pitkään mahdollinen ilman lisäresursseja.

Perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutetaan nyt ensimmäinen kokonainen vuosi, mikä tarkoittaa museossa kevätkaudella kuudensien luokkien taidenäyttelykäyntiä ja ensimmäisen luokan oppilaiden tutustumista Klaavolan taloon. Heti syyslukukauden alettua käynnistyivät kaikille kunnan neljäsluokkalaisille räätälöidyt kotiseutuoppitunnit ja -retket. Juhlavuosi ja perusopetuksen uusi opetussuunnitelma muun muassa ilmiöpohjaisen oppimisen tavoitteineen ovat myös lisänneet museopedagogisen toiminnan kysyntää.

Kokoelma-, tallennus- ja tutkimustyö

Museum Plus Ria -kokoelmahallintajärjestelmään siirtyminen on sujunut hiukan nikotellen, sillä olemme joutuneet siirtämään resursseja asiakaspalveluun myös kokoelma- ja tutkimustyöstä (mm. näyttelyiden suunnittelu). Hyvin tehty kokoelmatyö sujuvoittaa omaa toimintaa ja asiakaspalvelua, joten siihen on saatava lisää aikaa. Taidekokoelman ja valokuvakokoelman käyttö ja lainaustoiminta ovat kasvaneet todennäköisesti ainakin osittain juhluvuoden vuoksi.

Pekka Halosen Seuran kanssa uudistettiin taideteosten deponointisopimus 7.4.2016. Jane ja Aatos Erkon säätiön rahoituksella toteutettavan J. H. Erkko ja Erkkola -kirjan valmistelut ovat pitkällä. Taidedekokoelma on kasvanut muun muassa lahjoituksin ja deponoinnein.

Klaavolassa tehtiin alkuvuoden aikana päärakennuksen tien puoleisen päädyn kengitys ja kesällä maalausremontti.

Tunnusluvut

Museo	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	1-8/2017
Opetuspalveluiden kävijämäärä	2 700	4 294	4 447	3979	4400*	3305
Opetustapahtumien määrä	162	211	212	175	220 *	159
Kaikille suunnattujen yleisötapahtumien kävijät				2931		3732
Kaikille suunnattujen yleisötapahtumien määrä				75		72
Näyttelykävijämäärä	49 800	44 042	54 604	45 452	50 000	43 498

Huom * TA 2017 – arvioluvuissa opetuspalveluihin ja tapahtumamääriin laskettu yhteen sekä lapsille suunnatun opetustyön että aikuisille suunnattu yleisötyön tapahtumat ja tapahtumakävijät

VAPAA-AIKAPALVELUT

OLENNAISET TAPAHTUMAT TULOSALUEELLA TAMMI-ELOKUU

Tulosalue

Vastuuhenkilö: vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

Vapaa-aikapalvelut ja yhdistystoiminnan tuki

Toiminnan seuranta on kohdassa ”Tulosalueen yhteiset vuositavoitteet” ja tunnusluvut.

LIIKUNNANOHJAUSPALVELUT

Tulosyksikkö

Vastuuhenkilö: erityisliikunnan suunnittelija Sami Liehu

Kevätkaudella toteutettiin suunnitellusti 55 ohjausryhmää viikossa. Keväällä perustettiin yksi uusi Tyky –kehonhuoltoryhmä Pertun koululle. Lasten kesäuimakoulut suunniteltiin uimahallin pukukaappiremontin aikataulu huomioiden ja varmistettiin erityisesti alkeisryhmien toteutuminen. Uimakoulut toteutettiin toukokuussa Tuusulassa ja kesäkuussa Järvenpäässä.

Nuorisopalveluiden ja Liikkuva koulu -ohjelman kanssa toteutettiin Kevätkirmaisutapahtuma ja tehtiin yhteistä suunnittelutyötä mm. ystävyyskuntatapahtuman osalta. Kesäuimakouluja järjestettiin yhteensä 35 kpl, joissa mukana oli 323 lasta. Toukokuussa järjestettiin edellisvuotta vähemmän vesi- ja nurmikkojumppia johtuen isommista kesäuimakoulumääristä. Kesäkuussa järjestettiin uutena toimintamuotona Liikuntapalvelut liikkeellä- tapahtuma kaikissa kuntakeskuksissa.

LIIKUNTAPAIKAT JA ULKOILUPALVELUT

Tulosityksikkö

Vastuuhenkilö: työnjohtaja Jaska Vilen

Tuusulanjärven talvikunnossapitokausi kesti lähes katkeamatta tammikuun alusta maaliskuun alkuun. Ylläpitoa tehtiin yhteistyössä Järvenpään liikuntapalveluiden kanssa. Ulkojääkenttien jäädytyskausi kesti kaikkiaan seitsemän viikkoa ja kaikki ylläpidettävät 19 kenttää olivat käytössä vähintään kaksi viikkoa. Hiihtokausi kesti kaikkiaan 8 viikkoa mutta talven heikko lumitilanne vaikeutti kunnossapitoa jokaisessa kuntakeskuksessa. Urheilukeskuksen n. 2,5km tykkilatu tarjosi talven aikana kuntalaisille hyvät hiihto-olosuhteet. Lunta tehtiin yhteistyössä Tuusulan Voima-Veikkojen talkooväen kanssa. Urheilukeskuksissa järjestettiin tammi-elokuun aikana useita turnauksia, pelejä ja tapahtumia sekä hiihtokilpailuja mm. junioreiden ampumahiihdon SM-kilpailut, Hippo-hiihdot ja koululaisten hiihtotapahtuma. Hyrylän jäähallissa järjestettiin hiihtolomalla nuorisolle suunnattu luistelutapahtuma. Jokelassa järjestettiin tammikuussa koululaisille ja lapsiperheille tarkoitettu Ice Skating Tour -tapahtuma ja ulkojääkiekko-ottelu KaVo vs Wanha Voima. Muita tapahtumia kesän aikana olivat mm. Taaborin kävely, Kevätkirmaisu, VSKU:n kevätnäytös, veteraanien rosvopaistitapahtuma, Kesäyön marssi, koiranäyttely, KUY:n kansalliset yu-kilpailut ja SM55 loppu-turnaus Kellokoskella. Nurmikenttien avaus viivästyi säiden johdosta kaksi viikkoa. Osa Jokelan Lepolan kentästä asfaltoitiin ulkokaukalon pohjaksi. Frisbeegolfratojen pelattavuutta ja turvallisuutta parannettiin kunnostamalla heittopaikkoja ja muuttamalla väylien sijoittelua sekä uusimalla väyläopasteet. Annivaaran kuntorata kunnostettiin kesän aikana. Leirikeskus Metsäpirtillä tehtiin kesän aikana ympäristön siivous- ja parannustöitä.

UIMAHALLIPALVELUT

Tulosityksikkö

Vastuuhenkilö: uimahallin esimies Pasi-Jussi Hyytinen

Uimahallin pukukaappien uusimiseen ja remontin yhteydessä tehtäviin muutostöihin varauduttiin kevään aikana lisäämällä tiedotusta ja varautumalla ensimmäisten käyttöönottopäivien ruuhkiin ja asiakkaiden opastukseen. Projektina remontti onnistui suunnitelmien mukaisesti, josta kuuluu kiitos uimahallin ja tilakeskuksen asiantuntevalle henkilökunnalle. Remontin yhteydessä uusittiin lisäksi allastilojen kattovalaistus, asennettiin terapia-altaalle äänentoistojärjestelmä, liukumäki huollettiin ja vahattiin ja saunojen lauteet vaihdettiin. Kesähuollon yhteydessä kaikki altaat tyhjennettiin ja pestiin.

Pelastuslaitoksen kanssa järjestettiin henkilöstön turvallisuuskoulutus helmikuussa ja trimmi-kurssi elokuussa, yhdessä Järvenpään liikuntapalveluiden kanssa. Koululaisten uinninopetuksessa lisättiin keväällä yksilöohjausta 3-luokkalaisille ja syksystä lähtien myös 5-luokalle. Toimintaa on kehitetty yhteistyössä Tuusulan uimaseuran kanssa. Uimahallissa järjestettiin tammikuussa vesijumppamaraton liikuntaseura Sykkeen ja Kansalaisopiston kanssa. Uimahallin kävijämäärät kasvoivat tammi-elokuussa 12 % edellisvuoden vastaavaan aikaan nähden.

ALUEELLINEN NUORISOTYÖ

Tulosyksikkö

Vastuuhenkilö: alueellisen nuorisotyön esimies Kirsi Kostiainen

Alueellinen nuorisotyö järjestää toimintavuonna toimintaa neljässä yksikössä sekä tapahtumissa, tilaisuuksissa ja erilaisissa vapaa-ajan toiminnoissa. Hyrylässä toimii nuorisotila Lahelan Terttu, Riihikalliossa Rihan Kertsi, Kellokoskella Nuorkka ja Jokelassa Monari. Kellokosken vanha Nuorkka siirtyi uusiin tiloihin vuoden 2017 alusta. Hyrylän alueen nuorisotyötä tehdään lisäksi kohtaamalla nuoria Hyrylän alueen kouluilla sekä vapaa-ajalla nuorten harrastuksien parissa. Alueellinen nuorisotyön tehtäviin kuuluivat myös osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen mm. nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen. Tuusulan alueellista nuorisotalotyötä tehdään lähes kaikin viikonpäivinä, ajoittuen talojen aukiolokaudella (syys-toukokuu) klo 15-22 väliseen aikaan.

Alueellinen nuorisotyö oli mukana tammi-elokuun aikana monissa eri tapahtumissa ja tilaisuuksissa mm. Yösäbä (NuVa), ylikunnallinen lasketteluretki, Kirjastokarnevaalit, Kevätkirmaisu, Summer Power2017, Taiteiden Yö, Purkutaide ja graffiti-workshop Jokelassa ja alkusyksystä kaikkien 7-luokkalaisten ryhmätykset jokaisella yläkoululla. Tapahtumia olivat lisäksi peli- ja leffaillat, keskustelutilaisuudet, työpajat ja erilaiset toimintakerhot.

Hyrylän alueen nuorisotyön tavoitteena on kohdata nuoria, jotka eivät käy nuorisotaloilla. Toiminta on nuorten toiveista lähtöisin olevaa ja lyhytkestoista (esim. tapahtumat, retket, työpajat). Ideoita toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen on kerätty mm. kyselyin, välituntitempauksissa, nuorisotaloilla ja muualla nuoria haastatellessa. Toimintaa järjestettiin S-marketin ympäristössä, Kertsillä, Tertussa, Reaktorissa, urheilukeskuksessa, Jokelassa, kirjastossa ja Metsäpirtillä.

Nuorisovaltuuston (NuVa) uudet jäsenet aloittivat kaksivuotisen toimintakauden tammikuussa. Nuorisovaltuuston rooli osallistamisen ja vaikuttamisen kanavana korostuu mm. laadittaessa uutta toimintasääntöä. Säännössä huomioidaan kaikkien Tuusulan kunnan palveluita käyttävien nuorten yhdenvertaisuus. NuVa osallistuu keskusteluun kuntatason ajankohtaisista asioista esim. lautakunta-edustusten ja lausuntokierrosten kautta.

PALVELUSUUNNITELMAN PAINOPISTEET VUOSILLE 2017-2021 JA KESKEISET MUUTOKSET TOIMINNASSA

Vapaa-aikapalvelut järjestää ja kehittää alueellista nuorisotyötä ja tukee omatoimista liikunnan harrastamista ja aktiivista yhdistystoimintaa. Vapaa-aikapalvelut järjestävät monipuolista erityisliikuntaa ja ylläpitää sekä varustaa liikuntapaikkoja sekä leirikeskus Metsäpirttiä. Vapaa-aikapalvelut osallistuu aktiivisesti kuntapalvelujen kehittämiseen yhdessä kuntalaisten kanssa.

Liikuntapalvelut edistää liikuntapaikkahankkeita, joiden tavoitteena liikuntapaikkojen käytön tehostaminen ja monipuolistaminen sekä turvallinen käyttö. Liikuntapaikkoja ylläpidetään ja kehitetään erilaisten harrastus- ja kilparyhmien tarpeet huomioiden. Tuusulan kunta tukee lasten ja nuorten harrastamisen ja liikunnallisen elämäntavan kehittymistä mm. rakentamalla maksuttomia lähiliikunta- ja harrastuspaikkoja koulujen ja päiväkotien yhteyteen. Liikkumisympäristöjä suunnitellaan tekemällä yhteistyötä kaavoituksen kanssa ja kohdennettuja liikuntapalveluja palveluja lisätään koulun, terveydenhuollon ja paikallisten järjestöjen kanssa.

Alueellinen nuorisotyö tarjoaa nuorille turvallisen ja päihteettömän toimintaympäristön, jossa voi viettää vapaa-aikaa ystävien kanssa sekä harrastaa itselleen kiinnostavia asioita. Nuorisotyössä kehitetään talotoimintaa sekä alueellista nuorisotyötä ja osallistutaan ennaltaehkäisevien palveluiden kehittämiseen lähikuntien nuorisotoimien kanssa.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Toimintavuosien 2017-2018 aikana eläköityy kaksi liikuntapaikkojen hoitajaa. Jäähallien kunnossapitoon ja perusliikuntapaikkojen hoitoon on edellä mainittujen lisäksi yhden vakanssin lisätarve. Liikuntapalvelut on toimintavuoden aikana mukana valmistelemassa yksilöohjauksen käyttöönottamista Liikkuva Koulu –hankkeessa. Hyvinvointivalmentajan vakanssiin on saatu ulkopuolinen rahoitus ja tavoitteena on lisätä suunnitelmavuosien aikana toiminta koskemaan kaiken ikäisiä kohderyhmiä. Tämä edellyttää yhden henkilön lisäresurssia, ulkopuolisesta rahoituksesta riippuen viimeistään vuosien 2018-2019 aikana.

Liikkuvan nuorisotyön kehittäminen ja erilaiset yhteistyömuodot edellyttävät lisää henkilöresursseja. Lyhyen aikavälin tavoitteena on lisätä mahdollisuuksien mukaan Hyrylän alueen nuorisotilojen aukioloaikoja/tarjontaa ja lisäämällä alueellisen nuorisotyön resursseja.

MÄÄRÄRAHAMUUTOKSET

Tulosalueen tavoitteena on pysyä annetussa raamissa tulojen ja menojen osalta. Toiminnassa on tapahtunut vuoden aikana jonkin verran muutoksia. Rihan palvelukeskuksen liikuntatilan vuokraa ei ole huomioitu budjetissa ja Lahelan Tertun nuorisotilan vuokra on aikaisempaa korkeampi seurakunnan siirryttyä omiin tiloihin. Liikuntapaikkojen ylläpidossa suoritettiin välttämättömiä korjaus- ja muutostöitä ja panostusta ylläpitoon mm. Annivaaran kuntoradan parannus ja kaluston huoltoa sekä urheilukeskuksen hiihtolatujen lumetusprojekti. Mainituista toimenpiteistä huolimatta talousarvio on toteutunut kokonaisuudessaan maltillisesti ja arviona on, että alkuperäisessä tavoitteessa pysytään.

TULOSALUEEN YHTEISET VUOSITAVOITTEET (SEURANTA KURSIIVISSA)

Suomi 100 -juhlavuosi

- Juhlavuoden tapahtumien tukeminen

Juhlavuoden teema ”Yhdessä tekeminen” on korostunut liikuntapaikkojen suunnittelussa ja tapahtumien järjestämisessä. Viestintää lisättiin mm. Tuusulanjärven ylläpidossa ja urheilukeskuksen suunnittelussa sekä muussa liikuntapalveluiden toiminnassa.

- Kevätkirmaisun, palkitsemistilaisuuden ja uimahallin oheistapahtumien teemana Suomi100 *Urheilijoiden palkitsemistilaisuudessa Suomi100 –teema oli vahvasti mukana. Tilaisuuden yhteydessä avattu Urheilusankarit –verkkosivusto avasi Tuusulan kunnan menestyksestä urheiluhistoriaa ja tarinoita menneeltä vuosisadalta.*
- Alueellisen nuorisotyön Suomi100 *Juhlavuoden teema näkyy nuorisotoimen järjestämissä arjen toiminnoissa ja ne suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa.*

Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut

- Mikkolan koulun lähiliikuntapaikan suunnittelu ja toteutus, laaditaan erillinen konsepti huollon ja ylläpidon järjestämisestä *Suunnitelma valmistui maaliskuussa, valmistuu syyskuun alussa. Huollon ja ylläpidon järjestäminen toteutetaan päivitetyn vastuunjakotaulukon mukaisesti.*
- Perustetaan uusi kuntovälinealue *Kuntovälineitä lisätään Mikkolan koulun lähiliikuntapaikan yhteyteen.*
- Kellokosken lähiliikunta-alueen suunnittelun lähtötiedot valmistellaan syyskyksi 2017 *Kevään aikana on järjestetty koulun, nuorisopalveluiden ja urheiluseurojen kanssa suunnittelupalavereja. Hankkeen yksityiskohtainen suunnittelu aloitetaan syyskuussa 2017 yhdessä tilakeskuksen, koulun, alueellisen nuorisotyön ja kehittämisverkoston edustajien kanssa.*
- Urheilukeskuksen yleissuunnitelma, toteutus yhteistyössä sidosryhmien kanssa *Etenee suunnitelmien mukaan yhteistyössä kaavoituksen, sidosryhmien ja suunnittelijan kanssa. Kuntalaisille ja pääkäyttäjille järjestettiin vuorovaikutustilaisuus koululaisurheilutapahtuma Kevätkirmaisun yhteydessä 17.5. Suunnittelussa kerättiin kuntalaisten mielipiteitä kevään ja kesän aikana teemoittain. Suunnitelma valmistuu loppuvuodesta 2017.*
- Rykmentinpuiston reittien suunnittelu, asuntomessualue ja muut yhteydet *Reittien sijoittumisen periaate ja tavoite liitetään osaksi urheilukeskuksen yleissuunnitelmaa. Työssä hyödynnetään kolmannen sektorin osaamista ja paikallistuntemusta.*
- Liikuntapaikkojen käytön tehostaminen ja liikuntapaikkakartoitus *Ylikunnallinen liikuntapaikkaselvitystyö on edennyt suunnitellusti ja valmistuu vuoden loppuun mennessä. Selvitys tehdään yhdessä Järvenpään liikuntapalveluiden kanssa.*
- Liikuntapaikkojen hoito –sivusto sisältää kaikki hallinnassa olevat liikuntapaikat, sopimuskohteiden kunnossapito aikataulutettu järjestelmään *Työ aloitettu ja päivitystyötä tehdään muiden tehtävien ohessa.*
- Henkilöstön koulutus Timmi-tilanvarausohjelman perustietojen käyttöön *Opastus ja ohjelman perustietojen käyttö aloitettu.*

Uimahallipalvelut ja liikunnanohjauspalvelut

- Ohjausryhmien käyttäjäkyselyt ja liikunnan starttiryhmiä kartoitus *Seuranta tilinpäätöksen yhteydessä. Kyselyt ovat käynnissä.*
- Terveysliikunnan koulutukset ja toiminnan käynnistäminen ohjausryhmissä *Liikunnanohjaajat osallistuivat SvoLi –convention koulutuspäivään Varalan urheiluopistolla.*
- Liikkuva Koulu –ohjelma, toiminnan tukeminen *Liikuntapalvelut on mukana tekemässä kohdennettuun yksilöohjaukseen perustuvaa toimintasuunnitelmaa osana Liikkuva Koulu –hanketta. Toiminta ja koulukäynnit on aloitettu elokuussa. Hyvinvointivalmennus alkaa syyskuussa 2017.*
- Pukukaappien hankinta ja muutostöiden suunnittelu yhdessä mm. tilakeskuksen kanssa

Toteutettu ja käyttöön otettu 3.8.2017.

Lautakunta

- Lautakunnan roolia korostetaan keskeisissä suunnitelmissa ja osallistutaan valtakunnallisiin, vapaa-aikapalveluiden toimin kehittämistä edistäviin tapahtumiin ja tilaisuuksiin *Liikuntalautakunnan edustajat ovat osallistuneet mahdollisuuksien mukaan mm. valtakunnallisiin liikunnan edistämiseen liittyviin seminaareihin ja tapahtumiin. Esimerkiksi nuorisotyön ja liikuntatoimen valtakunnallisille koulutuspäiville kutsutaan lautakunnan edustaja.*

INVESTOINNIT 2017

- Hyrylän urheilukeskuksen pysäköintialueen ja kevyen liikenteen väylät (500 000€)
Urheilukeskuksen yleissuunnittelun ja asemakaavoituksen yhteydessä laadittava periaate hulevesien käsittelystä on ratkaisematta, mikä siirtää toteutusta eteenpäin.
- Uimahallin pukukaapit ja kulunvalvonta, sis. purkukustannukset ja oheistyöt (350 000€)
Toteutettu ja käyttöön otettu 3.8.2017.
- Mikkolan koulun lähiliikuntapaikka (250 000€)
Valmistuu syyskuussa 2017.
- Kuntovälinepuistot ja lähiliikuntapaikkojen toiminnalliset muutokset (40 000€)
Toteutettiin frisbeegolfratojen ja Jokelan Lepolan urheilukeskuksen kenttä- ja kaukaloalueiden korjaus- ja muutostöitä.
- Hyrylän urheilukeskuksen yleissuunnittelu (30 000€)
Urheilukeskuksen yleissuunnittelua laaditaan yhdessä kaavoituksen kanssa toimintavuoden aikana, osana asemakaavoitustyötä. Määrärahalla tehdään lisäksi ylikunnallinen liikuntapaikkaselvitys yhdessä Järvenpään liikuntapalveluiden kanssa sekä tarkennetaan Rykmentinpuiston reittien kehittämissuunnitelmaa.
- Hyrylän urheilukeskus, jäähallin perusparannus hankesuunnittelu (30 000€)
Tavoitteena laatia alustava hankesuunnitelma vuoden 2017 aikana laadittavan yleissuunnitelman linjausten pohjalta yhdessä tilakeskuksen kanssa.
- Uimarantojen ja -venepaikkojen kehittämissuunnitelma (15 000€)
Nykytilan kartoitus ja kehittämistoimenpiteet laaditaan loppuvuonna 2017.

RISKIARVIO

Hyrylän urheilukeskuksen ja lähialueiden kehittäminen etenevät jo monella tapaa. Urheilukeskuksen kävijämäärät lisääntyivät uuden salibandyhallin rakentamisen johdosta. Alueen asemakaavaa valmistellaan kiireellisenä kärkihankkeena. Frisbeegolfradan suunnittelu vanhan ampuradan ympäristöön on käynnistynyt ja suunnittelussa tukeudutaan urheilukeskuksen pysäköintialueisiin. Monitoimihalli etenee, mikä edellyttää lisää p-paikkoja. Alueen paikoitus- ja liikennejärjestelyjen muutoksien toteutus viivästyi jo vuodella, jolloin kevyen liikenteen ja autoliikenteen turvallisuusriskit ja pysäköintipaikkojen tarve kasvavat entisestään. P-alueiden toteutussuunnittelua on päätetty jatkaa osana asemakaavoituksen valmistelua ja investointi tulee toteuttaa viipymättä, kun pohjavesialueella tehtävät erityistoimenpiteet, toimenpideluvan ehdot ja kustannukset saadaan selvitettyä.

Keravan uimahallin kiinniolon on arvioitu lisäävän kävijämääriä Tuusulan uimahallissa. Uimahallin tekniikka ja henkilöstömäärä kestävät lisääkävijät, erilaisia vaikutuksia uimahallin viihtyvyyteen arvioidaan tulevalla kaudella säännöllisesti. Hallin kesähuollon yhteydessä suoritetaan lisätarkastuksia ja varaudutaan paremmin myös tulevien vuosien investointi- ja korjaustarpeisiin.

Liikuntapaikkojen kunnossapitoon varatut henkilöresurssit ovat turvallisuuden ja sitoumusten kannalta alimitoitettut. Uusien liikuntapaikkojen rakentaminen lisää ylläpidon tarvetta ja reagointikyky yllättävissä tilanteissa on heikentynyt samalla, kun olosuhteiden ylläpidon vaatimukset ovat kasvaneet.

Vapaa-aikapalvelut 2014-2017	TP 2014	TP 2015	TP 2016	OVK 2 2017
VAPAA-AIKAPALVELUT JA YHDISTYSTOIMINNAN TUKI				
Nettomenot €/asukas	-65,78	-65,95	-67,22	-
Avustettavat seurat ja yhteisöt (kpl)	32	32	31	33
Maksetut avustukset (€/%)	83 100/98,1	71 420/100	71 570/100	69 644/
Yhdistysten nuorisoliikunnan ohjauskerrat (kpl)	40 048	41 866	43 726	45 341
LIIKUNNANOJHAUSPALVELUT				
Lasten kesäuimakoulut (kpl/osallistujat)	39/406	39/390	39/377	35/323
Ohjatun liikunnan ryhmät, syys/kevät (kpl)	52/51	54/54	55/54	/55
Ohjatun liikunnan osallistujamäärä	20 886	22 235	20 880	11 200
UIMAHALLIPALVELUT				
Uimahallin aukiolopäivät/vuosi	320	320	305	302
Uimahallin kävijämäärät/vuosi, sis. seurakäytön	250 000	238 845	228 071	145 426
Uimahallin alakerran kävijämäärät/vuosi	10 250	11 611	12 501	6225
Alakoulujen uimakoulut (kpl)	135	139	132	132
LIIKUNTAPAIKAT JA ULKOILUPALVELUT				
Jäähallin aukiolopäivät/vuosi	256	256	256	256
Jäähallin kävijämäärät (elo-toukokuu) sis. koululaiskäytön	42 200	37 644	40 550	22 677
Jäähallin käyttötunnit/viikko	96	97	97	97

Kunnossapidettävät luonnonjääkentät/kauden pituus (viikot)	17	17	17/6	19/2-7
Ostopalveluna kunnossapidettävä latuverkko/to- teutunut	42	42	42/12	42/17
Metsäpirtin käyttötunnit/käyttöaste ka.	3990/57	3292/51	3176/44	2818/38
ALUEELLINEN NUORISOTYÖ				
Tuusulan alueellisen nuorisotyön toimintatunnit (nuorisotalot ml. Einari)	3 913	3 986	3 274	1661
Nuorten käyntikerrat nuorisotaloilla ja toimin- noissa	24 921	20 990	17 667	7767
Hyrylän alueen nuorisotyö, kohdatut nuoret				543
Hyrylän alueen nuorisotyö, toimintaan osallistu- neet/Einari (alle 29v)				1030/150